

Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης Ιονίων Νήσων
1ο Περιφερειακό Κέντρο Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού Ιονίων Νήσων

Διαδικτυακό Επιστημονικό Συνέδριο με θέμα:

Η εκπαίδευση στη νησιωτική Ελλάδα

18 & 19 Σεπτεμβρίου 2020
Κέρκυρα

Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α

Π Ε Ρ Ι Λ Η Ψ Ε Ι Σ

Β Ι Ο Γ Ρ Α Φ Ι Κ Α Σ Η Μ Ε Ι Ω Μ Α Τ Α

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2020

Περί του συνεδρίου

Οι τρεις βαθμίδες της εκπαίδευσης στη νησιωτική Ελλάδα αποτελούν ένα ελκυστικό κεφάλαιο για τον μελετητή της νεότερης και σύγχρονης ιστορίας, ο οποίος, επιπλέον, έχει να διαχειριστεί τις προκλήσεις του διαδικτύου.

Σκοπός του συνεδρίου είναι να φέρει στο φως την εκπαιδευτική δραστηριότητα στη νησιωτική χώρα, με έμφαση στο δεύτερο μισό του 20ού αιώνα, να αναδείξει τις καλές πρακτικές αυτής της περιόδου ειδικότερα και να σκιαγραφήσει τον τοπικό χαρακτήρα, αυτόνομα ή και συγκριτικά με άλλες γεωγραφικές περιοχές. Επιπλέον, στοχεύει στο να δημιουργήσει το έναυσμα για γόνιμη ανταλλαγή απόψεων επί των έργων του παρελθόντος, και να δώσει βήμα για τη διατύπωση προτάσεων σχετικά με νέα πεδία έρευνας.

Ενισχύοντας τη διερεύνηση των δομών των τοπικών κοινωνιών, το συνέδριο προσβλέπει στη διατύπωση προβληματισμών και ιδεών για τον ρόλο της εκπαίδευσης στην πολιτισμική κληρονομιά των νησιών μας.

Παρασκευή, 18 Σεπτεμβρίου

17.30-17.50 : *Σύνδεση συνέδρων*

17.50-18.00: *Έναρξη εργασιών*

Συνεδρία 1: Δημογραφική Προσέγγιση

(συντονίστρια: Όλγα Παχή)

18.00-18.20: Δημήτρης Μπεσίρης, *Δημογραφική εξέλιξη της Μ. Εκ/σης στην πόλη της Κέρκυρας (1938-1964)*

18.20-18.40: Μαρίνα Κρητικού, *Το δημογραφικό προφίλ των μαθητών της Εσπερινής Εκπαίδευσης στην Κέρκυρα*

18.40-19.00: Συζήτηση

Συνεδρία 2: Ο αντίκτυπος των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων

(συντονίστρια: Μαρίνα Πάλλα)

19.00-19.20: Γεώργιος Ζούμπος, *Μαθητές, Δ.Ν. Λαμπράκη και Αντικομμουνισμός, στο πλαίσιο μιας εκπαιδευτικής αλλαγής*

19.20-19.40: Όλγα Παχή, *Οι αλλαγές στη φυσιογνωμία του γυμνασίου κατά τη δεκαετία 1990-2000. Η περίπτωση του 7^{ου} γυμνασίου Κέρκυρας*

19.40-20.00: Συζήτηση

Συνεδρία 3: Η νησιωτικότητα παράγοντας διαφοροποίησης στις εκπαιδευτικές παραμέτρους

(συντονίστρια: Αρετή Γαλάνη)

20.00- 20.20: Στέλιος Ορφανός, Σοφία Χάιτα, Ιωάννης Παπαδομαρκάκης, *Προκλήσεις για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση στις νησιωτικές περιοχές*

20.20-20.40: Παρασκευή Γκανάτσιου, *Η διαδικασία των εισαγωγικών εξετάσεων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στο β΄μισό του 20^{ου} αι. Εμπειρική έρευνα – προφορικές μαρτυρίες στο νησί της Κέρκυρας*

20.40-21.00: Συζήτηση

Σάββατο, 19 Σεπτεμβρίου

Συνεδρία 4: Η επίδραση της ιστορίας των νησιών στη διδασκαλία των γνωστικών αντικειμένων

(συντονιστής: Νικόλαος Παπαθανασίου)

9.30-9.50: Ονούφριος Παυλογιάννης, *Η σχολική γυμναστική – φυσική αγωγή στην Κέρκυρα από τα μέσα του 20^{ου} αιώνα: θεσμικό πλαίσιο, εκπαιδευτικές πρακτικές, ανθρώπινο δυναμικό, κοινωνικά και πολιτισμικά συμφραζόμενα*

9.50-10.10: Στέφανος Φευγαλάς, *Φορείς μουσικής εκπαίδευσης στη Λέσβο το πρώτο τέταρτο του 20ού αιώνα*

10.10-10.20: Συζήτηση

Συνεδρία 5: Θέματα και πρόσωπα από τη νησιωτική Ελλάδα στα σχολικά εγχειρίδια

(συντονιστής: Δημήτριος Μπεσίρης)

10.20-10.40: Ιωάννης Δημαρχόπουλος, *Θέματα και πρόσωπα της Επτανήσου στα σχολικά εγχειρίδια της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Γυμνάσιο – Λύκειο) μετά τη μεταπολίτευση μέχρι το 2000*

10.40-11.00: Μανώλης Πέπονας, Κλαίρη Τσακίρη, *Η μελέτη της τοπικής ιστορίας της Κέρκυρας στη Γ' Γυμνασίου: προτάσεις για νέες προσεγγίσεις*

11.00-11.20: Αργυρούλα Αλεξανδροπούλου, *Η παρουσία της Επτανησιακής Σχολής στα σχολικά Ανθολόγια*

11.20-11.30: Συζήτηση

Διάλειμμα 10 λεπτών

Συνεδρία 6: Καινοτόμες δράσεις

(συντονίστρια: Παρασκευή Γκανάτσιου)

11.40-12.00 : Φωτεινή Κοντονίκα- Νεκτάριος Κολετζάκης, *Επτάνησα – Κολυμπώντας στα Σεισμικά Κύματα*

12.00-12.20: Χριστόφορος Δερμάτης, *Η Πόρτα Ριάλα μέσα από τα ψηφιακά μέσα στα Μαθηματικά*

12.20-12.40: Αργυρούλα Αλεξανδροπούλου, Παναγιώτα Ψυχογυιοπούλου, *Επτανήσιοι λογοτέχνες (1821-1880). Η φύση ως πηγή έμπνευσης, έκφρασης και δημιουργίας*

12.40-13.00: Κωνσταντινιά Ζολώτα – Ευάγγελος Σιώτος, *Συμμετοχή 7ου Γυμνασίου Κέρκυρας στο Εθνικό Πιλοτικό Πρόγραμμα ASOC "At the School of Open Cohesion"*

13.00-13.20: Νίκος Παπαθανασίου, *Κυκλοφοριακή Αγωγή στην πόλη της Κέρκυρας στο πλαίσιο των εργαστηρίων δεξιοτήτων*

13.20-13.40: Συζήτηση

Συνεδρία 7: Ιστορικό εκπαιδευτικών ιδρυμάτων

(Συντονίστρια: Όλγα Παχή)

17.00-17.20: Αρετή Γαλάνη, *Τα πρώτα νηπιαγωγεία στην Κέρκυρα*

17.20-17.40: Αλεξάνδρα Καββαδία, *Τεκμήρια Εκπαίδευσης της Κέρκυρας του 20^{ου} αιώνα. Η περίπτωση του Αρχείου του Δημοτικού Σχολείου Χλομού Κέρκυρας*

17.40-18.00: Νίκος Δερεδάκης, *Το «προσφυγικό» 10^ο Δημοτικό Σχολείο Ρεθύμνου*

18.00- 18.20: Νικόλαος Ματθαίου, *Εκπαιδευτικά ιδρύματα στη Λέσβο του 20^{ου} αιώνα*

18.20-18.40: Χριστίνα Παπαβλασοπούλου, *Η θέση της γυναίκας στη Μέση Εκπαίδευση της Κέρκυρας, μέσα από τη δημογραφική αποτύπωση του Γυμνασίου Θηλέων στην περίοδο 1945-1976*

18.40- 19.00: Παρασκευή Ζούμπου, *Η Εμπορική Σχολή Κέρκυρας από το 1950 έως το 1964*

Λήξη Συνεδρίου

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Πολυμεσικό υλικό γνωριμίας με το πολιτισμικό περιβάλλον της νησιωτικής Ελλάδας (περιηγήσεις σε μουσειακές συλλογές κ.ά) θα προβληθεί στο διάλειμμα και στη λήξη του συνεδρίου

ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

Επιστημονική Επιτροπή

Γκανάτσου Παρασκευή, κλ. ΠΕ02, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου Αειφορίας

Παχή Όλγα, κλ. ΠΕ02, Οργανωτική Συντονίστρια 1ου ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Ιονίων Νήσων

Μπεσίρης Δημήτριος, κλ. ΠΕ70, Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου

Οργανωτική Επιτροπή

Γαλάνη Αρετή, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου, κλ. ΠΕ60

Πάλλα Μαρίνα, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου, κλ. ΠΕ03

Παπαθανασίου Νίκος, Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου, κλ. ΠΕ81

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ



Web & IT Solutions Private Company



ΜΟΥΣΕΙΟ ΙΟΝΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
MUSEUM OF THE IONIAN UNIVERSITY

Μουσειακές Συλλογές Ιονίου Πανεπιστημίου

Π Ε Ρ Ι Λ Η Ψ Ε Ι Σ



Δημήτριος Μπεσίρης

Δημογραφική εξέλιξη της Μέσης Εκπαίδευσης στην πόλη της Κέρκυρας (1938 – 1964)

Η συγκεκριμένη μελέτη παρουσιάζει τη μέση εκπαίδευση στην πόλη της Κέρκυρας από το τέλος του μεσοπολέμου (1938) έως και τις αρχές του '60 (1964).

Οι λόγοι που επελέγη η μέση εκπαίδευση, ως αντικείμενο έρευνας, εδράζονται στη σπουδαιότητα που η εκπαίδευση, και ειδικότερα η μέση εκπαίδευση, κατέχει ως βασικός μοχλός διαμόρφωσης του ανθρώπινου κεφαλαίου και κατ' επέκταση της οικονομικής εξέλιξης και προόδου των κοινωνιών και, στην προκειμένη περίπτωση ειδικότερα, της τοπικής κοινωνίας του νησιού.

Η συγκεκριμένη χρονική περίοδος επελέγη, αφενός λόγω της απουσίας ανάλογων μελετών για το συγκεκριμένο διάστημα και, αφετέρου, λόγω της επάρκειας αρχειακού υλικού που ήταν διαθέσιμο προς εξέταση στα Γ.Α.Κ. Ν. Κερκύρας.

Η μέση εκπαίδευση στην Κέρκυρα, παρά τις αντιξοότητες λόγω των πολεμικών γεγονότων της Κατοχής και του εμφυλίου, εμφανίζει τον αριθμό του μαθητικού δυναμικού της σταθερά αυξανόμενο. Η σχέση σε όλη αυτή την περίοδο μεταξύ αρρένων και θηλέων μαθητών και μαθητριών είναι αρνητική για τις μαθήτριες που παρακολουθούν την μέση εκπαίδευση. Η ύπαιθρος υπο-εκπροσωπείται σε σχέση με την πόλη της Κέρκυρας, η κοινωνική ομάδα προέλευσης και ο τόπος καταγωγής επηρεάζει το βαθμό συμμετοχής και, τέλος, η μέση εκπαίδευση όλη αυτή την περίοδο παραμένει σε στασιμότητα όσον αφορά τις εκπαιδευτικές πολιτικές της και τον τρόπο που αυτές εφαρμόζονται στα σχολεία, αλλά η κοινωνική ανισότητα αμβλύνεται, ιστορικά, μέσα στο χρονικό πλαίσιο της παρούσας μελέτης.

Μαρίνα Κρητικού

Το δημογραφικό προφίλ των μαθητών της Εσπερινής Εκπαίδευσης στην Κέρκυρα

Η Εσπερινή Εκπαίδευση θεσμοθετήθηκε από την επίσημη εκπαιδευτική πολιτική της Ελλάδας πριν από έναν αιώνα, περίπου. Ο σκοπός της είναι να προσφέρει σε εργαζόμενα άτομα που δεν μπορούν να φοιτήσουν σε Ημερήσια Γυμνάσια και Λύκεια τη δυνατότητα εκπαίδευσης. Παράλληλα, εξασφαλίζει διεξόδους σε σημαντικά κοινωνικά προβλήματα, όπως αυτό του κοινωνικού αποκλεισμού και του αναλφαριθμητισμού. Μολονότι τα Εσπερινά Σχολεία στην Ελλάδα δεν αντιμετωπίστηκαν με σταθερότητα από το κράτος μέχρι σήμερα, ωστόσο αποτελούν μία αναγκαιότητα και μια μεγάλη εκπαιδευτική βοήθεια για μεγάλο αριθμό πολιτών.

Η παρούσα εργασία μελετά την περίπτωση των Εσπερινών Σχολείων στην Κέρκυρα κατά τα έτη 1983 έως 2017. Η Εσπερινή Εκπαίδευση στην Κέρκυρα πραγματοποιείται στο Εσπερινό Γυμνάσιο, στο Εσπερινό Λύκειο και στο Εσπερινό ΕΠΑΛ. Η εργασία βασίστηκε σε ποσοτικά δεδομένα που αντλήθηκαν από τα Μαθητικά Μητρώα των τριών Εσπερινών Σχολείων και επικεντρώθηκε σε δημογραφικά στοιχεία, αλλά και στην κινητικότητα των μαθητών.

Γεώργιος Ζούμπος

**Μαθητές, Δ.Ν. Λαμπράκη και Αντικομμουνισμός, στο πλαίσιο
μιας εκπαιδευτικής αλλαγής**

Κατά τη διετία 1964-1965 την κυβέρνηση της χώρας αναλαμβάνει η Ένωση Κέντρου με ηγέτη το Γεώργιο Παπανδρέου. Στη σύντομη αυτή περίοδο επιδιώκεται σειρά αλλαγών στις εκπαιδευτικές δομές της χώρας. Τότε εμφανίζεται σειρά αντικομμουνιστικών εγκυκλίων με χαρακτηριστικότερη την υπ. αρ. 1010 του 1965. Σαφείς στόχοι είναι να εμποδιστεί η Δ.Ν. Λαμπράκη να προσεγγίσει τους μαθητές και να απομακρυνθούν από τα σχολεία οι εκπαιδευτικοί οι οποίοι είναι έστω και φιλικόι προς τις κομμουνιστικές ιδέες.

Στην εισήγηση παρουσιάζεται το γενικό πολιτικό πλαίσιο της εποχής και η κατάσταση η οποία διαμορφώνεται τότε στην Κέρκυρα.

Όλγα Παχή

**Οι αλλαγές στη φυσιογνωμία του γυμνασίου κατά τη δεκαετία 1990-2000.
Η περίπτωση του 7^{ου} γυμνασίου Κέρκυρας**

Η δεκαετία 1990-2000 αποτέλεσε σταθμό στη φυσιογνωμία του γυμνασίου, εξαιτίας των πολλών νομοθετικών ρυθμίσεων που έγιναν.

Οι αλλαγές αυτές σηματοδότησαν τον εκσυγχρονισμό στην ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης στο γυμνάσιο, παρά τον έντονο προβληματισμό που είχε έλθει στο προσκήνιο σχετικά με το υπερφορτωμένο αναλυτικό πρόγραμμα, που έδινε έμφαση στην απομνημόνευση και όχι στην κριτική σκέψη.

Ο εκσυγχρονισμός εντοπίζεται στο περιεχόμενο των σπουδών, στα μέσα και τις μεθόδους, καθώς επίσης και στην υλικοτεχνική υποδομή. Βέβαια, οι εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις εφαρμόστηκαν με καθυστέρηση και αυτό εξαιτίας των γραφειοκρατικών δυσκολιών που ταλανίζουν το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, ειδικά στα σχολεία της επαρχίας.

Τις αλλαγές στο γυμνάσιο θα τις παρακολουθήσουμε σε συνδυασμό με τη μελέτη της πορείας του 7^{ου} γυμνασίου της Κέρκυρας, το οποίο ιδρύθηκε το 1990.

Η ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥΣ

Στέλιος Ορφανός, Σοφία Χάιτα, Ιωάννης Παπαδομαρκάκης

Προκλήσεις για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση στις νησιωτικές περιοχές

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζονται θέματα που αφορούν τις καινοτόμες δράσεις, την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και τις προσδοκίες των μαθητών στη νησιωτική περιοχή του Νοτίου Αιγαίου. Μέσα από τα θέματα αυτά διερευνάται πώς οι παράμετροι της νησιωτικότητας προβλέπονται ή αγνοούνται στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό. Αναφέρονται πρωτοβουλίες από τους εκπαιδευτικούς και τα στελέχη της εκπαίδευσης και κατατίθενται

προτάσεις για τη συμπερίληψη της νησιωτικότητας στην εκπαίδευση. Η εργασία εστιάζει στα θέματα της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, της υποστήριξης του εκπαιδευτικού έργου, του προγράμματος σπουδών των ενδιαφερόντων των μαθητών και του επαγγελματικού τους προσανατολισμού σε σχέση και με την ανάπτυξη του νησιού, ιδιαίτερα στα μικρά νησιά, και της υποστήριξης των νησιωτικών κοινοτήτων. Τα χαρακτηριστικά της εκπαίδευσης σε σχέση με τη νησιωτικότητα δεν εμφανίζονται με την ίδια ένταση σε κάθε νησί, διαφοροποιούνται κατά κανόνα με το μέγεθος του νησιού και τη χιλιομετρική ή χρονική του απόσταση του από την στεριανή Ελλάδα ή την Αθήνα.

Παρασκευή Γκανάτσιου

Η διαδικασία των εισαγωγικών εξετάσεων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στο β΄ μισό του 20^{ου} αι. Εμπειρική έρευνα – προφορικές μαρτυρίες στο νησί της Κέρκυρας

Η παρούσα έρευνα στοχεύει στη μελέτη της εμπειρίας των τελειόφοιτων μαθητών/τριών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Κέρκυρας που έλαβαν μέρος στις εξετάσεις για την εισαγωγή τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Κύρια ομάδα στόχου αποτελούν άτομα ηλικίας άνω των 60-70 ετών. Μέσα από την ανάλυση των δεδομένων της ποιοτικής εμπειρικής έρευνας (συνεντεύξεις – προφορικών μαρτυριών) θα αναδειχθούν στοιχεία σχετικά με τις προκαθορισμένες συνιστώσες μελέτης όπως: τις τοπικές νησιωτικές συνθήκες, οικονομικές/κοινωνικοπολιτισμικές, τις γεωγραφικές ιδιαιτερότητες, τον ρόλο του φύλου και του ιδιαίτερου τόπου καταγωγής μέσα στο ίδιο το νησί, τις πιο συχνά επιλέξιμες κατευθύνσεις σπουδών κ.ά. Η εμπειρική έρευνα συμπληρώνει τις αρχειακές πηγές στο εν λόγω θέμα. Η μελέτη μίας επίσημης και τυπικής διαδικασίας όπως αυτή των εισαγωγικών εξετάσεων, από την οπτική του βιώματος των καθημερινών πρωταγωνιστών/τριών, προσδίδει νέες οπτικές αντίληψης του εκπαιδευτικού συστήματος. Οι συγκεκριμένες εισαγωγικές εξετάσεις, ως ένα σημαντικό κεφάλαιο του συστήματος αυτού, εγχαράσσουν τα σημάδια τους στον χρόνο και στον χώρο και εκ του αποτελέσματος, επιδρούν στην εξέλιξη και στη ζωή του τόπου.

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ

Ονούφριος [Άκης] Παυλογιάννης

Η σχολική γυμναστική – φυσική αγωγή στην Κέρκυρα από τα μέσα του 20^{ου} αιώνα: θεσμικό πλαίσιο, εκπαιδευτικές πρακτικές, ανθρώπινο δυναμικό, κοινωνικά και πολιτισμικά συμφραζόμενα

Τα τελευταία χρόνια και στην Ελλάδα οι ιστορικές και οι κοινωνικές επιστήμες ανακαλύπτουν τον πολυδιάστατο ρόλο του αθλητισμού και της γυμναστικής και ερευνούν τα κοινωνικά και πολιτισμικά συμφραζόμενά τους. Ανάμεσα στις διαφορετικές εκφράσεις που ιστορικά αναπτύσσει η σωματική άσκηση, ξεχωριστή θέση κατέχει η σχολική γυμναστική – φυσική αγωγή και η συμβολή της στην εκπαίδευση των πολιτών, στην ανάπτυξη της συνείδησής τους και στη διαμόρφωση της ταυτότητάς τους. Ειδικότερα στην Κέρκυρα της πλούσιας εκπαιδευτικής και αθλητικής παράδοσης και των αισθητών δυτικών επιδράσεων σε πολλές μορφές του κοινωνικού βίου, ο αθλητισμός και η γυμναστική αποκτούν το δικό τους ιδεο-

λογικό πλαίσιο και μετατρέπονται σε ισχυρές δυνάμεις της τοπικής ζωής. Μεταπολεμικά, καταγράφεται μία συστηματική ανάπτυξη της σχολικής γυμναστικής, η οποία μετατρέπεται σε μία νέα ερευνητική συνθήκη, στον βαθμό που συνδέεται με τις ανάγκες διαπαιδαγώγησης των πολιτών, με τα νέα κοινωνικά και πολιτικά δεδομένα, αλλά και με τα νέα αιτήματα διαχείρισης του ανθρώπινου σώματος. Σε αυτό το πλαίσιο έχουν ερευνηθεί και θα παρουσιαστούν οι ιδέες, οι πρακτικές και τα πρόσωπα της σχολικής γυμναστικής επιστήμης στον νησιωτικό χώρο της Κέρκυρας και κυρίως οι τρόποι που αυτά διαπλέκονται με τις διαφορετικές θεωρήσεις που δέχεται η τοπική ζωή στο δεύτερο μισό του 20^{ου} αιώνα. Στόχος αυτής της εισήγησης είναι να αναδειχθεί ο σημαντικός ρόλος της σχολικής αγωνιστικής και γυμναστικής δραστηριότητας στην οργάνωση της κοινωνικής και πολιτισμικής ζωής του τόπου και στη διαμόρφωση τοπικών και ευρύτερων ταυτοτήτων.

Στέφανος Φευγαλάς

Φορείς μουσικής εκπαίδευσης στη Λέσβο το πρώτο τέταρτο του 20ού αιώνα

Το πρώτο τέταρτο του 20ού αιώνα λαμβάνουν χώρα στη Λέσβο ποικίλες οικονομικοκοινωνικές, πολιτικές και πολιτισμικές διεργασίες. Μάλιστα, το έτος 1912 αποτελεί σημείο τομής στην ιστορία του νησιού, αφού τότε τερματίζεται η οθωμανική κυριαρχία. Οι σημαντικότεροι φορείς που συνδέονται με τη μουσική εκπαίδευση αυτή την περίοδο είναι κάποιοι σύλλογοι και σωματεία, που, παρά τα διαφορετικά κίνητρα, ανάμεσα στις επιδιώξεις τους βρίσκεται η παρέμβαση στον τομέα του πολιτισμού. Με δική τους ευθύνη σχηματίζονται και λειτουργούν μουσικά σύνολα, κυρίως μπάντες και μαντολινάτες, καθώς και ορισμένες χορωδίες. Ο τρόπος λειτουργίας τους είναι άμεσα συνδεδεμένος με το εκπαιδευτικό περιεχόμενο και αυτήν την περίοδο αποτελούν τον κύριο τρόπο διάχυσης της μουσικής εκπαίδευσης. Ο εκάστοτε μουσικοδιδάσκαλος αναλαμβάνει την επιμέλεια και διεύθυνση τόσο του καλλιτεχνικού όσο και του εκπαιδευτικού έργου (κυρίως τη διδασκαλία των οργάνων και της μουσικής θεωρίας). Από την αρχή της δεκαετίας του 1920 αυτός ο τρόπος οργάνωσης υποχωρεί σε έναν βαθμό και η μουσική εκπαίδευση πραγματώνεται μέσω ορισμένων δασκάλων των οργάνων (κυρίως βιολιού και πιάνου). Παράλληλα, τα μαθήματα της *Μουσικής* και της *Ωδικής* κατέχουν μία μικρή αλλά σταθερά διευρυνόμενη θέση στα προγράμματα σπουδών των σχολείων του νησιού, ενώ με τα *Ωρολόγια* και *Αναλυτικά Προγράμματα* του 1913 καταγράφεται και η χρήση συγκεκριμένων εγχειριδίων μουσικής στα σχολεία της Λέσβου. Από την άλλη, η εκκλησιαστική μουσική πορεύεται σε αναφορά με τα ρεύματα της εποχής, αλλά σημειώνονται και κάποιες νέες πρακτικές στις οποίες πρωτοστατούν συγκεκριμένοι μουσικοδιδάσκαλοι. Τέλος, ένα σημαντικό κομμάτι της διάχυσης της μουσικής εγγραμματοσύνης της περιόδου αυτής εκφράζεται και μέσω της πύκνωσης του φαινομένου σύνταξης μουσικών χειρογράφων από αρκετούς λαϊκούς οργανοπαίχτες, σε μεγάλο φάσμα της Λεσβιακής επαρχίας.

Ιωάννης Δημαρχόπουλος

**Θέματα και πρόσωπα της Επτανήσου στα σχολικά εγχειρίδια Λογοτεχνίας της
Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης μετά τη μεταπολίτευση μέχρι το 2000**

Στόχος της προτεινόμενης ανακοίνωσης είναι: α) να παρουσιάσει, μετά από έρευνα, τα λογοτεχνικά έργα, πεζά και ποιητικά, τα οποία εμπεριέχονται στα σχολικά εγχειρίδια της νεοελληνικής λογοτεχνίας Γυμνασίου και Λυκείου, όπως αυτά επιλέχτηκαν από τις εκάστοτε επιτροπές του Υπουργείου Παιδείας κατά το χρονικό διάστημα, μετά τη μεταπολίτευση μέχρι το 2000, και τα οποία αναφέρονται στα Επτάνησα, β) να εξετάσει τα κριτήρια των επιλογών αυτών, γ) να κάνει αναφορά στα θέματα και στα πρόσωπα, τους συγγραφείς και ποιητές που έχουν επιλεγεί, να περιγράψει το περιεχόμενο των έργων τους, να προβάλει τη ματιά με την οποία έβλεπαν τα Επτάνησα και να υπογραμμίσει τις όψεις της κοινωνίας, του πολιτισμού και του τοπίου που πρόβαλαν και δ) να καταθέσει, τέλος, συμπερασματικά μία κριτική αποτίμηση των επιλογών αυτών και των στόχων που κάθε φορά εξυπηρετούσαν, αλλά και να αξιολογήσει τα αποτελέσματα της γνωριμίας – επαφής των μαθητών των Γυμνασίων και Λυκείων με τα Επτάνησα, τα θέματα και τα πρόσωπά της, τις γνώσεις που αποκόμιζαν από αυτήν την επαφή και την αισθητική απόλαυση που τυχόν βίωσαν.

Μανώλης Πέπονας, Κλαίρη Τσακίρη

**Μελέτη της τοπικής ιστορίας της Κέρκυρας στη Γ' Γυμνασίου: προτάσεις για νέες
προσεγγίσεις**

Κατά τις τελευταίες δύο δεκαετίες παρατηρείται πρόοδος στο ζήτημα της εισαγωγής της τοπικής ιστορίας στα σχολεία. Ιδίως στη Γ' Γυμνασίου προβλέπεται η ενδεδειγμένη μελέτη συγκεκριμένων τόπων με συντεταγμένο τρόπο και ενεργή συμμετοχή των μαθητών. Μεταξύ των εξεταζόμενων περιοχών, στο βιβλίο του εκπαιδευτικού προτείνεται η ιστορία της Κέρκυρας, νησιού με ιδιαίτερα σημαντική πολιτισμική, κοινωνική και οικονομική θέση εντός του πλαισίου του ελληνικού κράτους. Έπειτα από παρουσίαση των προτεινόμενων προσεγγίσεων του συγκεκριμένου εγχειριδίου, η παρούσα εισήγηση σκοπεύει να αναδείξει πρόσθετες πτυχές του ζητήματος της τοπικής ιστορίας (γενικότερα) και του παρελθόντος της Κέρκυρας (ειδικότερα), προβαίνοντας σε αναγωγές από το ειδικό στο γενικό και αντίστροφα. Επίσης, θα λάβει χώρα μία σύντομη αφήγηση των ιδιαιτεροτήτων του εν λόγω νησιού μέσα στον χρόνο, τις οποίες θα πρέπει να λάβει υπόψη ο εκάστοτε διδάσκων. Τέλος, κατ' αντιστοιχία με τα πρότυπα του εξωτερικού και δη το βρετανικό μοντέλο, θα επιχειρηθεί μία χάραξη νέων προσεγγίσεων για τη μελέτη της τοπικής ιστορίας, δίνοντας έμφαση στις δυνατότητες των μαθητών να μελετήσουν το παρελθόν του τόπου τους και στην ανάγκη του εκπαιδευτικού συστήματος εν γένει να προωθήσει την ανάδειξη της νησιωτικής ιδιαιτερότητας.

Αργυρούλα Αλεξανδροπούλου

Η παρουσία της Επτανησιακής Σχολής στα σχολικά Ανθολόγια

Ο όρος Επτανησιακή Σχολή αναφέρεται στη λογοτεχνική παραγωγή των Ιονίων νήσων από τις τελευταίες δεκαετίες του 18ου αι. έως το τέλος του 19ου αι. Η εν λόγω λογοτεχνική παραγωγή αφορά κυρίως σε ποιητικά έργα, κριτικά δοκίμια, θεατρικά έργα, φιλολογικές και αισθητικές μελέτες, καθώς και μεταφραστικές προσπάθειες. Ελάχιστα είναι τα πεζά κείμενα με γνωστότερο την Αυτοβιογραφία της Ελισάβετ Μουτζά –Μαρτινέγκου (1801-1832), που αποτελεί το πρώτο ελληνικό γυναικείο πεζογράφημα. Κεντρικός της εκπρόσωπος είναι ο Δ. Σολωμός και με αυτόν ως επίκεντρο γίνεται η περιοδολόγηση της σχολής και η κατάταξη των δημιουργών της. Οι σχολικές ανθολογίες της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που ουσιαστικά φέρνουν σε επαφή τους εφήβους με τη λογοτεχνική παραγωγή και διαμορφώνουν την εθνική ταυτότητα και την «επίσημη γνώση» μέσα από την οποία δημιουργούνται και αναδημιουργούνται μορφές συνειδητότητας, εμπεριέχουν σχεδόν στο σύνολό τους δημιουργίες επτανησίων δημιουργών. Όμως, ο αριθμός των εκπροσωπούμενων «επτανησίων» αυξομειώνεται σε κάθε νέα έκδοση, για την οποία ισχύει διαφορετικός λογοτεχνικός κανόνας «literary canon» και υπακούει στους εκάστοτε όρους της υφιστάμενης προκήρυξης για τα σχολικά εγχειρίδια, ενώ τα ανθολογούμενα αποσπάσματα μένουν σταθερά ή αναπροσαρμόζονται. Στην παρούσα εργασία θα επιχειρηθεί να καταγραφεί στις εκδοθείσες σχολικές Ανθολογίες τυχόν παρουσία ή απουσία επτανησίων δημιουργών. Παράλληλα, θα διερευνηθεί η εκπροσώπησή τους ανάλογα με το πολιτικοκοινωνικό πλαίσιο και τα αντίστοιχα Αναλυτικά Προγράμματα σπουδών, που ορίζουν τη στοχοθεσία της Διδασκαλίας του συγκεκριμένου μαθήματος και καθορίζουν τους επιζητούμενους εκπαιδευτικούς στόχους.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ

Φωτεινή Κοντονίκα - Νεκτάριος Κολετζάκης

Επτάνησα – Κολυμπώντας στα Σεισμικά Κύματα

Το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα εντάσσεται στο πλαίσιο προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Στόχος του είναι οι μαθητές και οι μαθήτριες να προσεγγίσουν επιστημονικά το φυσικό φαινόμενο του σεισμού και των επιμέρους χαρακτηριστικών του, να ενημερωθούν για τη σημασία του στη διαμόρφωση του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος των Επτανήσων, καθώς και να μπορούν να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα πρόληψης και προστασίας. Εκπαιδευτικές Ενότητες: Γένεση και γεωγραφική κατανομή των σεισμών. Ιστορική καταγραφή των σεισμών στα Επτάνησα. Όργανα καταγραφής σεισμικών κινήσεων. Μέγεθος και ένταση σεισμού. Σεισμικότητα και σεισμική επικινδυνότητα, καθώς είναι απαραίτητη η γνώση της αναμενόμενης εδαφικής κίνησης λόγω ενός σεισμού. Αντισεισμικός σχεδιασμός κατασκευών από οπλισμένο σκυρόδεμα. Πληροφόρηση και κινητοποίηση.

Η Πόρτα Ριάλα μέσα από τα ψηφιακά μέσα στα Μαθηματικά

Με την ανάπτυξη της τεχνολογίας προσφέρονται στους εκπαιδευτικούς ψηφιακά εργαλεία με τα οποία μπορούν να σχεδιάσουν δραστηριότητες ικανές να προκαλέσουν το ενδιαφέρον των μαθητών/τριών να ασχοληθούν με το μάθημα των Μαθηματικών. Παράλληλα, το ενδιαφέρον των μαθητών/τριών ενισχύεται με την εμπλοκή τους σε αυθεντικά – ρεαλιστικά προβλήματα. Η παρούσα δραστηριότητα συνδυάζει τα δύο αυτά χαρακτηριστικά: ψηφιακά εργαλεία και αυθεντικά-ρεαλιστικά προβλήματα. Συγκεκριμένα, αξιοποιήθηκε η εφαρμογή «κυβόκοσμος», <http://etl.ppp.uoa.gr/cubeworld/>, η οποία βοηθά στην κατανόηση βασικών εννοιών της γεωμετρίας του χώρου. Με την εφαρμογή αυτή οι μαθητές/τριες έχουν τη δυνατότητα του πειραματισμού και της μεταξύ τους επικοινωνίας με στόχο να αποτυπώσουν ένα ιστορικό κερκυραϊκό μνημείο, την Πόρτα Ριάλα. Επίσης, μαθαίνουν και την ιστορία του αναζητώντας στοιχεία από το διαδίκτυο. Μετά την κατασκευή με το ψηφιακό εργαλείο (εικόνα), οι μαθητές/τριες καλούνται να υπολογίσουν το εμβαδόν της πρόσοψης και της κάτοψης, καθώς και τον όγκο του μνημείου που κατασκεύασαν. Με το λογισμικό τους δίνεται η δυνατότητα περιστροφής του δομήματος. Τα βήματα ολοκλήρωσης της δραστηριότητας στο μαθηματικό μέρος βοηθούν τους/τις μαθητές/τριες στην αντιμετώπιση προβλημάτων σε σχέση με τον υπολογισμό του εμβαδού και του όγκου σύνθετων σχημάτων. Η δραστηριότητα καλύπτει δύο διδακτικές ώρες και προορίζεται για τη Β' γυμνασίου. Κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας οι μαθητές/τριες εργάζονται συνεργατικά με την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού, όταν κρίνεται απαραίτητη.

Αργυρούλα Αλεξανδροπούλου - Παναγιώτα Ψυχογυιοπούλου

Επτανήσιοι λογοτέχνες (1821-1880). Η φύση ως πηγή έμπνευσης, έκφρασης και δημιουργίας

Είναι γεγονός ότι η φύση, άλλοτε ως σύμβολο, άλλοτε ως σκηνικό δράσης, άλλοτε ως μεταφορά μιας συναισθηματικής κατάστασης και άλλοτε ως φορέας υπέρτατων αξιών, έχει άπειρες αντανakλάσεις στην επτανησιακή λογοτεχνία. Με την παρούσα εισήγηση επιχειρείται μέσω της αναγνωστικής πρόσληψης της λογοτεχνικής παραγωγής των δημιουργών της επτανησιακής σχολής να αναδειχθεί η φύση, η ζωή της υπαίθρου και το ελληνικό τοπίο, τα οποία κατέχουν σημαντική θέση στο έργο τους. Η διδακτική πρόταση εστιάζει στην ποιητική ανάγνωση και γραφή μέσα από τη δημιουργική και βιωματική ανταπόκριση των μαθητών απέναντι στις ποιητικές δημιουργίες των εκπροσώπων της επτανησιακής σχολής. Συγκεκριμένα και με όχημα το «παιχνίδι της γραφής» σχεδιάζονται και υλοποιούνται δραστηριότητες στις οποίες οι μαθητές εντοπίζουν, σχολιάζουν και καταγράφουν την παρουσία της φύσης στην επτανησιακή ποίηση, διακρίνουν το επτανησιακό τοπίο, νοηματοδοτούν και αναπλάθουν το κείμενο, μετασχηματίζουν και εμπνέονται από τα μελετώμενα λογοτεχνικά έργα και δημιουργούν δικά τους μονοτροπικά και πολυτροπικά κείμενα με ιδιαίτερη έμφαση σε διαφορετικές ποιητικές εκφραστικές φόρμες και στιχουργικές μορφές (σονέτο, χαϊκού, λιανοτράγουδο, τάνκα, κ.λπ). Τέλος, μέσω της εφαρμογής των τεχνικών της δημιουργικής γραφής διαμορφώνονται μέσα στη σχολική τάξη συνθήκες ευχάριστες οι οποίες προωθούν ένα κλίμα παιγνιώδες, που θεωρείται απαραίτητο για την ενεργοποίηση του παθητικού μαθητή-ακροατή σε ενεργό, κριτικά σκεπτόμενο αναγνώστη και δημιουργό.

Συμμετοχή 7ου Γυμνασίου Κέρκυρας στο Εθνικό Πιλοτικό Πρόγραμμα ASOC “At the School of Open Cohesion”

Η εργασία αφορά στην περιγραφή όλων των σταδίων που ακολουθήθηκαν κατά τη διάρκεια της συμμετοχής του σχολείου μας στο εθνικό πιλοτικό πρόγραμμα ASOC “At the School of Open Cohesion”. Από τη συμμετοχή μιας ομάδας 21 μαθητών και δύο εκπαιδευτικών στη υλοποίηση του εν λόγω πιλοτικού προγράμματος, προέκυψαν ενδιαφέροντα δεδομένα. Τα δεδομένα αυτά σχετίζονται με τον αντίκτυπο που έχουν τα καινοτόμα προγράμματα στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων του 21^{ου} αιώνα, καθώς και στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων πληροφορικής για τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς. Δεξιότητες που μόνο μέσα από το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών του Γυμνασίου θα ήταν αδύνατον οι μαθητές να αποκτήσουν, τουλάχιστον σε τέτοιο βαθμό, αποδεικνύοντας, επομένως, τη σπουδαιότητα όλων αυτών των προγραμμάτων και δράσεων, εκτός του ωρολογίου προγράμματος. Επιπρόσθετα, οι τρέχουσες έκτακτες συγκυρίες με την πανδημία του COVID-19 έδωσαν την ευκαιρία να δοκιμαστούν νέα εργαλεία και προσεγγίσεις με αποτέλεσμα οι μαθητές να αποκτήσουν επιπλέον γνώσεις, εμπειρίες και εφόδια απολύτως απαραίτητα στο σημερινό εκπαιδευτικό, κοινωνικό και εργασιακό περιβάλλον.

Στο πλαίσιο του πιλοτικού αυτού προγράμματος εκπονήθηκε έρευνα σχετικά με ένα έργο που υλοποιείται ή έχει υλοποιηθεί στην περιοχή μας, με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αποτελεί μια ενέργεια στο πλαίσιο επικοινωνίας του ΕΣΠΑ. Ολοκληρώθηκε σε τέσσερα στάδια, τα οποία θα περιγραφούν αναλυτικά, καταλήγοντας σε διαγωνιστική διαδικασία τα αποτελέσματα της οποίας αναμένονται.

Νικόλαος Παπαθανασίου

Κυκλοφοριακή αγωγή στην Κέρκυρα, στο πλαίσιο των εργαστηρίων δεξιοτήτων

Η εφαρμογή της κυκλοφοριακής αγωγής έχει αποτελέσει αντικείμενο εφαρμογής σε καινοτόμες σχολικές δραστηριότητες, αλλά και μέρος της θεματικής εβδομάδας των γυμνασίων. Η ένταξη της θεματικής ενότητας της Οδικής Ασφάλειας στα εργαστήρια δεξιοτήτων, που θα εφαρμοστούν πιλοτικά από το σχολικό έτος 2020-21, δίνει την ευκαιρία για την παρουσίαση μίας πρότασης εφαρμογής κυκλοφοριακής αγωγής στην πόλη της Κέρκυρας. Δύο διαφορετικά πολεοδομικά συμπλέγματα συνθέτουν την πόλη της Κέρκυρας: α) η Παλαιά Πόλη που αποτελείται κυρίως από πεζόδρομους, όπου η κινητικότητα των τροχοφόρων οχημάτων είναι περιορισμένη και β) το πολεοδομικό σύστημα με τα νεότερα κτίρια της πόλης, που κινούνται κυρίως οχήματα, με την κινητικότητα των πεζών να είναι περιορισμένη. Η θεματική ενότητα της Οδικής Ασφάλειας μπορεί να υλοποιηθεί μέσα από δράσεις κυκλοφοριακής αγωγής που θα πραγματοποιηθούν στη σχολική τάξη και θα εφαρμοστούν στα δύο διαφορετικά πολεοδομικά συμπλέγματα κατά τη διάρκεια των σχολικών περιπάτων ή με οργανωμένες διδακτικές επισκέψεις. Επίσης, μπορούν να συνδυαστούν και με άλλες θεματικές ενότητες των εργαστηρίων δεξιοτήτων, όπως η γνωριμία με τα επαγγέλματα, που μπορούν να πραγματοποιηθούν στις δραστηριότητες του προγράμματος κυκλοφοριακής αγωγής. Οι προτεινόμενες δράσεις κυκλοφοριακής αγωγής απευθύνονται κυρίως σε μαθητές γυμνασίου, αλλά μπορούν να προσαρμοστούν κατάλληλα για το σύνολο της μαθητικής κοινότητας.

Αρετή Γαλάνη

Τα νηπιαγωγεία στην Κέρκυρα τον 19^ο αιώνα

Τον καιρό που η Ελλάδα προσπαθεί να βρει τον βηματισμό της σαν νέο κράτος, τα Ιόνια Νησιά και κυρίως η Κέρκυρα, κάτω από την κυριαρχία των Άγγλων, αρχικά, και σε συνεχή διάλογο με όλες τις εκφάνσεις της ζωής της Ευρώπης για τέσσερις ήδη αιώνες, παρουσιάζουν μία ιδιότυπη ταχύτητα στις κοινωνικές εξελίξεις και ιδιαίτερες οικονομικές παραμέτρους. Σ' αυτό το πλαίσιο λοιπόν έχουμε τις πρώτες αναφορές και διάσπαρτη την παρουσία στοιχείων στα ιστορικά κείμενα για τη λειτουργία Νηπιαγωγείων στην Κέρκυρα, που συνεχίζουν να υπάρχουν και μετά την Ένωση των Επτανήσων με την Ελλάδα, επίσημα πια, υπό την σκέπη της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας και το Αρσάκειο. Θ' ακολουθήσουμε τα ιστορικά τους ίχνη, αναζητώντας ταυτόχρονα τις αλλαγές στον σκοπό λειτουργίας τους και τους λόγους που οδήγησαν σ' αυτές.

Αλεξάνδρα Καββαδία

Τεκμήρια Εκπαίδευσης της Κέρκυρας του 20^{ου} αιώνα. Η περίπτωση του Αρχείου του Δημοτικού Σχολείου Χλομού Κέρκυρας

Μέσα από την αξιοποίηση του υλικού των πλούσιων εκπαιδευτικών αρχείων, που διαθέτει η Κέρκυρα μπορούμε να τεκμηριώσουμε όψεις της εκπαιδευτικής διαδικασίας και δράσης, που επιδρούν καθοριστικά στις κοινωνικές, οικονομικές, πολιτικές μεταβολές του τόπου και της κοινωνίας. Το Δημοτικό Σχολείο Χλομού τεκμηριώνεται ως ένα ιστορικό, δυναμικό σχολείο, που λειτουργεί τουλάχιστον από το 1862. Το 1880 ιδρύθηκε επίσημα ως Κρατικό διθέσιο Δημοτικό Σχολείο. Το 1964 δυνάμει του ΒΔ 679/04-11-1964, προήχθη σε τριθέσιο, ενώ το 1968 δυνάμει του ΒΔ 802/1968 υποβιβάστηκε σε διθέσιο. Κατά τα σχολικά έτη 1956-1960 λειτούργησε και ως νυκτερινό δημοτικό. Στη δεκαετία του 1960 λειτούργησε σχολικό συσσίτιο, ενώ το σχολικό έτος 1971-1972 ιδρύθηκε σχολικός συνεταιρισμός. Το 2002 καταργήθηκε ως αυτοτελές Δημοτικό Σχολείο και συγχωνεύτηκε με τα Δημοτικά Σχολεία Στρογγυλής και Βραγκανιωτίκων, όπου λειτουργεί μέχρι σήμερα ως Σχολικό Κέντρο Μελετιέων στο χωριό Βραγκανιώτικα. Πολυάριθμα τεκμήρια και σημαντικές πληροφορίες, που καλύπτουν μία μακρά διαδρομή 140 χρόνων, προσφέρει το πρωτογενές αρχειακό υλικό, το οποίο, από την κατάργηση του αυτοτελούς Δημοτικού Σχολείου Χλωμού και έως σήμερα, στεγάζεται στο Σχολικό Κέντρο Μελετιέων. Ιδιαίτερα τα άμεσα ζητήματα της εκπαιδευτικής ζωής, όπως η ίδρυση, η στέγαση, η σίτιση, η διδασκαλία, οι δάσκαλοι, οι μαθητές, οι ευεργέτες, οι γονείς, αλλά και τα πιο σύνθετα, όπως νοοτροπίες και θεσμοί, κοινωνική διαστρωμάτωση, οικονομική εξέλιξη και πληθυσμιακές διακυμάνσεις, διατροφή, ιδίως εν μέσω των μεταπολεμικών δυσχερέστατων συνθηκών, ανασυνθέτουν τη μικροϊστορία μιας κοινωνίας στην ενδοχώρα της Κέρκυρας και αποτυπώνονται και στις σωζόμενες γραπτές μαρτυρίες των πρωταγωνιστών τους.

Νίκος Δερεδάκης

Το «προσφυγικό» 10^ο Δημοτικό Σχολείο Ρεθύμνου

Ο Πλατανές είναι το ανατολικότερο, παραλιακό, προάστιο του Ρεθύμνου σε απόσταση 5 χιλιομέτρων από την πόλη. Ο ποταμός, που έδωσε το όνομα στην περιοχή, εμφανίζεται από την περίοδο της Βενετοκρατίας με το όνομα PLATANEAS. Σαν οικισμός δημιουργήθηκε μετά το 1922 που κατοικήθηκε, αποκλειστικά, από πρόσφυγες της Μικρασιατικής καταστροφής, στους οποίους η πολιτεία έδωσε ανταλλάξιμα κομμάτια γης να καλλιεργήσουν. Το Μονοτάξιο Δημοτικό σχολείο του Πλατανέ ιδρύθηκε το έτος 1924, μετά την αποκατάσταση στην περιοχή των προσφύγων. Στεγαζόταν σε ένα ακατάλληλο, ανταλλάξιμο κτίσμα, ιδιοκτησίας Τουρκοκρατικού εμπόρου και οι μαθητές δεν ξεπερνούσαν τους τριάντα, πρόσφυγες στο σύνολό τους. Το 1939 κατασκευάστηκε νέο σχολείο, με μία αίθουσα κι ένα γραφείο, στην κορφή ενός κατάξερου λόφου, έκτασης 5,5 στρεμμάτων, που οι δάσκαλοι, μαζί με τους μαθητές φύτεψαν ευκαλύπτους και πεύκα που σώζονται έως και σήμερα, δημιουργώντας ένα μοναδικό δασύλλιο. Την περίοδο της γερμανικής κατοχής το σχολείο επιτάχθηκε και λειτούργησε ως γερμανικό φυλάκιο. Από εκείνη την περίοδο σώζεται και το πολυβολείο στην αυλή του. Οι Γερμανοί, δυστυχώς, κατέστρεψαν το έως τότε αρχείο του. Το 1956 το σχολείο προήχθη σε διθέσιο και προστέθηκε δεύτερη αίθουσα διδασκαλίας, αφού ο οικισμός είχε μεγαλώσει και οι μαθητές υπερέβαιναν τους 80. Την οριστική του μορφή το κτήριο του σχολείου πήρε τη δεκαετία του 1980 που αναγέρθηκε νέα πτέρυγα, πλάι στο παλιό διδακτήριο που ανακαινίστηκε πλήρως. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το μαθητολόγιο και το Βιβλίο Πιστοποιητικών Σπουδής του σχολείου απ' όπου αντλούμε στοιχεία, κυρίως για την αλλοίωση του αρχικού προσφυγικού πληθυσμού με την πάροδο του χρόνου, τη μαθητική διαρροή και τη βαθμολογία, καθώς και για την αλλαγή των επαγγελματιών των κατοίκων της περιοχής, αφού από καθαρά γεωργική έχει γίνει η πλέον τουριστική περιοχή του Ρεθύμνου. Σήμερα, το σχολείο λειτουργεί ως δεκαθέσιο, με την επωνυμία 10^ο Δημοτικό Σχολείο Ρεθύμνου.

Νικόλαος Ματθαίου

Τα παραδοσιακά κτίρια δημοτικών Σχολείων Λέσβου

Η παρούσα εισήγηση ασχολείται με τα παραδοσιακά κτίρια δημοτικών Σχολείων της Δυτ. Λέσβου και τα πετρόκτιστα διδακτήρια της Νοτιοανατολικής Λέσβου σε συνδυασμό με στοιχεία για τη μορφή εκπαίδευσης που αντιπροσώπευσε το νησί την περίοδο του 20^{ου} αι. Δειγματικό υλικό για την παρουσίαση αντλήθηκε από τον ερευνητή και ιστορικό της νήσου κ. Μπούμπα Δημήτριο. Συγκεκριμένα παρουσιάζονται ιστορικά και αρχιτεκτονικά στοιχεία των σχολικών κτιρίων που καλλιέργησαν τη γνώση και τη μάθηση με ξεχωριστό εκπαιδευτικό προσωπικό και αντιπροσωπευτικές εκπαιδευτικές προσωπικότητες που αναδείχθηκαν σε αυτά όπως ο Στρατής Μυριβήλης, Αργύρης Εφταλιώτης και ο Οδυσσέας Ελύτης. Ενδεικτικά δημοτικά σχολεία αποτελούν αυτά της Συκαμινέας, της Μήθυμνας-Μολύβου, της Αγίας Παρασκευής, Καλλονής Δαφίων, Ανεμότια, Βατούσας, Μεσότοπου, Ερεσού κ.α.

Με αφετηρία τις αρχές του 19^{ου} αι. οι κάτοικοι της Λέσβου επιχείρησαν την «πνευματική τους αναγέννηση». Την προσπάθειά τους αυτή, που κορυφώθηκε μετά την απελευθέρωση του νησιού από τον τουρκικό ζυγό το 1912, την ενέταξαν σε αυτά τα λαμπρά για την εποχή τους σχολικά κτίρια, τα «μικρά πανεπιστήμια» ή «πέτρινα κάστρα», τα περίφημα αρχιτεκτονικά εκπαιδευτικά αριστουργήματα στα χωριά και τις πόλεις τους.

Χρήσιμες ιστορικές αναγωγές θα γίνουν στη μορφή διεύθυνσης και νομοθεσίας των εκπαιδευτηρίων από τις αρχές του 19^{ου} έως και το δεύτερο μισό του 20^{ου} αι., στη μορφή και ιδιαιτερότητα της αρχιτεκτονικής, όσο και της ιστορίας της εκπαίδευσης που αντιπροσωπεύθηκε την περίοδο αυτή.

Στη συγκεκριμένη έρευνα παρουσιάζονται και αντιπροσωπευτικά «Μητρώα, μαθητολόγια, γενικοί και ειδικοί έλεγχοι, παλαιές φωτογραφίες, γραπτές πηγές» που αναδεικνύουν την εκπαιδευτική φυσιογνωμία του νησιού. Μία ενότητα αποτελεί και ο επηρεασμός της Λεσβιακής εκπαίδευσης από την ελληνορθόδοξη ανατολική παράδοση (1740-1940), όσο και ο ξεριζωμός του μικρασιατικού Ελληνισμού (1913-1922) που καθιέρωσαν τόσο την «αλληλο-διδασκτική-λαγκαστρινή» μέθοδο διδασκαλίας, όσο και τη «συνδιδασκτική». Σημαντική επιρροή άσκησε και η ακαδημία των Κυδωνιών, γνωστή ως Σχολή του Βεναιμίν του Λέσβιου από το 1800. Τέλος γίνεται αναφορά στις ιδιωτικές ελληνικές σχολές που ξεκινούν την δράση τους από τις αρχές του 19^{ου} αι., αλλά και διαμορφώνονται ειδικότερα στον 20^ο αι.

Χριστίνα Παπαβλασοπούλου

Η θέση της γυναίκας στη Μέση Εκπαίδευση της Κέρκυρας, μέσα από τη δημογραφική αποτύπωση του Γυμνασίου Θηλέων Κέρκυρας στην περίοδο 1945-1976

Το ερώτημα που θα μπορούσε κάποιος να θέσει είναι γιατί η ιστορία ενός δημόσιου σχολείου να αποτελέσει αντικείμενο της ιστορικής έρευνας. Η απάντηση είναι ότι η ιστορία κάθε σχολείου συνιστά τοπική ιστορία. Και σκοπός της τοπικής ιστορίας είναι να δια φωτίσει το παρελθόν, ώστε να ερμηνεύσει το παρόν και να προοιωνίσει και να κτίσει το μέλλον κάθε τοπικής κοινωνίας, σχηματοποιώντας από μία μερική εικόνα της, τη γενική, σφαιρική, άρα και πιο κοντινή στην αλήθεια εικόνα της. Έτσι, η ιστορία του Γυμνασίου Θηλέων Κέρκυρας, στα μετά - κατοχικά χρόνια μέχρι τη μεταπολίτευση, αποτελεί σκιαγράφιση αφενός της κερκυραϊκής κοινωνίας σε αυτά τα χρόνια, αφετέρου της θέσης της γυναίκας μέσα σε αυτήν. Πιο συγκεκριμένα, από τη μία, το μέγεθος του εκπαιδευτικού πληθυσμού του Γυμνασίου Θηλέων, οι αυξομειώσεις του, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του, η χωρική κατανομή και η δυναμική του, σαφώς και εξαρτήθηκαν από το οικονομικό, πολιτικό και πολιτιστικό είναι και γίνεσθαι της εποχής και καθαρίσθηκαν-εν μέρει- από την κρατούσα κάθε φορά εκπαιδευτική πολιτική. Από την άλλη, ο ρόλος του Γυμνασίου Θηλέων στις αλλαγές του κοινωνικού χάρτη της Κέρκυρας υπήρξε σημαντικός, καθώς συνετέλεσε σε μερική άμβλυνση των κοινωνικών διακρίσεων, περιορίστηκε η ταξικότητα της κερκυραϊκής κοινωνίας των δύο προηγούμενων αιώνων μέσα από την ενδογενειακή, δομική και ανταλλακτική κινητικότητα, διαφάνηκαν εξισορροπήσεις και προετοιμάστηκε ο αργός, αλλά σταθερός εκδημοκρατισμός της κερκυραϊκής κοινωνίας.

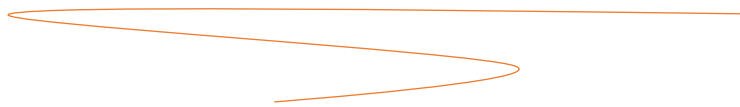
Παρασκευή Ζούμπου

Η Εμπορική Σχολή Κέρκυρας από το 1950 έως το 1964

Στην παρουσίαση θα δούμε τομείς της σχολικής ζωής στην Ε. Σ. Κ. από τις αρχές τις δεκαετίας του 1950 μέχρι τη διακοπή της λειτουργίας της το 1964. Συγκεκριμένα: 1. Ποια είναι η μεταβολή στον μαθητικό πληθυσμό της Σχολής μετά το Β΄Π. Π., 2. πώς ενισχύεται οικονομικά η Σχολή από τις αρχές της δεκαετίας του 1950, και πού διατίθενται αυτά τα χρή-

ματα, 3. ποια τακτική ακολουθείται όσον αφορά τις εκδρομές, 4. ποια στάση τηρείται απέναντι στις μαθήτριες 5. πώς ενισχύονται οι πειθαρχημένοι και μελετηροί μαθητές και 6. ποιες είναι οι προοπτικές σπουδών των αποφοίτων. Σκοπός είναι να δούμε, αν μετά το Β΄Π. Π. άλλαξε και σε ποιους τομείς η σχολική ζωή σε ένα επαγγελματικό μικτό σχολείο και αν το σχολείο προσαρμόστηκε στις κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις. Από τη μελέτη της συγκεκριμένης περιόδου θα συμπεράνουμε τα εξής: 1. Οι οικονομικές παροχές από το Υπουργείο Παιδείας προς τη Σχολή αυξήθηκαν, οπότε ανακαινίστηκε το οίκημα και έγινε προμήθεια αθλητικού υλικού, τηλεφώνου και ραδιοφώνου 2. Οι μαθητές ενθαρρύνονταν να συμμετέχουν σε εκπαιδευτικές εκδρομές. 3. Τα κορίτσια απέκτησαν θέση ισότιμη με τους συμμαθητές τους. 4. Μετά το 1950 οι απόφοιτοι της Ε. Σ. Κ. μπορούσαν να συνεχίσουν σπουδές σε συγκεκριμένες σχολές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ



Αλεξανδροπούλου Αργυρούλα. Είναι Διευθύντρια του ΓΕΛ Ρίου Αχαΐας. Χρημάτισε για 6 χρόνια Δ/ντρια του Γυμνασίου Ρίου. Είναι απόφοιτος του Ιστορικού –Αρχαιολογικού Τμήματος ΕΚΠΑ, Διδάκτορας Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου και κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης στις «Επιστήμες της Αγωγής» κατεύθυνση: Εκπαιδευτική Ηγεσία και Πολιτική, από το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου, με βαθμό άριστα. Είναι συν-συγγραφέας του 18^{ου} τόμου της πρόσφατης Ιστορίας του Ελληνικού Έθνους (εκδόσεις Λυμπερή) και έχει δημοσιεύσει πρωτότυπες επιστημονικές εργασίες σε πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων και σε επιστημονικά περιοδικά. Έχει χρηματίσει κριτής επιστημονικών εργασιών σε διάφορα συνέδρια και περιοδικά. Στον ελεύθερο χρόνο της συνεργάζεται με την ΕΡΑ Πατρών για υλοποίηση εκπομπών Ιστορικού και φιλολογικού ενδιαφέροντος και είναι εισηγήτρια σε πολλές βιβλιοπαρουσιάσεις διαφόρων εκδοτικών οίκων.

Γαλάνη Αρετή. Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου Νηπιαγωγών του 1ου ΠΕΚΕΣ Ιονίων Νήσων. Πτυχιούχος του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης «Εκπαίδευση και Αναπηρία. Συναισθηματικές και Συγκινησιακές Δυναμικές» από το Πανεπιστήμιο της Ρώμης Tor Vergata. Έχει πιστοποίηση στη χρήση και αξιοποίηση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διδακτική διαδικασία Β' επιπέδου και σε πολλές επιμορφώσεις του ΥΠΑΙΘ και του ΕΚΔΔΑ σχετικές με την Επικοινωνία, την Ειδική, την Περιβαλλοντική και τη Μουσειακή Αγωγή κ.ά.. Έχει συμμετάσχει με ανακοίνωση και εργαστήριο σε Πανελλήνια Συνέδρια. Δίδαξε για δύο εξάμηνα στο ΙΕΚ Κέρκυρας και συμμετείχε ως μέλος Ομάδας Εργασίας Επιμόρφωσης του Υπουργείου Παιδείας για τέσσερα έτη. Εργάστηκε σε Νηπιαγωγεία Γενικής και Ειδικής Αγωγής και στο ΚΕΔΔΥ (νυν ΚΕΣΥ) Κέρκυρας, διετέλεσε για δεκατρία χρόνια προϊσταμένη Νηπιαγωγείων και τρία έτη προϊσταμένη του ΚΕΔΔΥ Κέρκυρας,. Ως Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου Νηπιαγωγών Κέρκυρας και Λευκάδας έχει διοργανώσει πλήθος σεμιναρίων διδακτικού και παιδαγωγικού περιεχομένου.

Γκανάτσιου Παρασκευή. Υποψήφια Διδάκτωρ του Ιονίου Πανεπιστημίου, κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης στη μουσειοπαιδαγωγική με νέες τεχνολογίες του ιδίου Πανεπιστημίου, πτυχιούχος Σχολής Καλών Τεχνών - τμήματος Μουσικών Σπουδών του Α.Π.Θ. και πτυχιούχος τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. Μέλος ομάδων συγγραφής επιστημονικών συλλογικών τόμων, αρθρογράφος σε διεθνή περιοδικά και εισηγήτρια σε πλήθος διεθνών και ελληνικών επιστημονικών συνεδρίων/εκπαιδευτικών ημερίδων και εκδηλώσεων. Ερευνήτρια σε ακαδημαϊκά προγράμματα και ερευνητικές ομάδες. Είναι εκπαιδευτικός της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Κέρκυρας με την ειδικότητα της φιλόλογου. Έχει υπηρετήσει ως Υπεύθυνη Σχολικών Δραστηριοτήτων Δ.Δ.Ε. Κέρκυρας ενώ από τον Σεπτέμβριο του 2018 υπηρετεί ως Συντονίστρια Εκπαίδευσης για την Αειφορία στο 1^ο ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Ιονίων Νήσων.

Δερεδάκης Νίκος. Διευθυντής στο 10^ο Δημοτικό Σχολείο Ρεθύμνου και απόφοιτος του Διδασκαλείου Ρεθύμνου στον τομέα της Ειδικής Αγωγής. Είναι συγγραφέας έντεκα βιβλίων με θεματολογία από την Ιστορία του Ρεθύμνου και της Κρήτης, τρία εκ των οποίων είναι και εκπαιδευτικά προγράμματα. Έχει συμμετάσχει ως εισηγητής σε πολλά συνέδρια και ημερίδες με εισηγήσεις σχετικές με την εκπαίδευση και την τοπική Ιστορία. Άρθρα του, σχετικά με την παραπάνω θεματολογία, έχουν φιλοξενηθεί σε επιστημονικά περιοδικά και συλλογικούς τόμους. Αρθρογραφεί από το 2000 στον τοπικό Τύπο για θέματα Ιστορικά, εκπαιδευτικά, λαογραφικά, πολιτιστικά και κοινωνικά. Είναι Δημοτικός Σύμβουλος στον Δήμο Ρεθύμνου για τρίτη θητεία, έχοντας διατελέσει και υπεύθυνος του Τμήματος Παι-

δείας του Δήμου. Είναι επίσης μέλος της Επιτροπής Ανάπτυξης και Υποστήριξης της Επιχειρηματικότητας της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ).

Δερμάτης Χριστόφορος. Εκπαιδευτικός κλ. ΠΕ03 με μεταπτυχιακό στη Χρηματοοικονομική και Τραπεζική Διοικητική και με άριστη γνώση αγγλικών. Επιμορφωτής Β' επιπέδου. Εισηγητής σε ημερίδες. Επιμορφωτής στην «αξιοποίηση εκπαιδευτικών λογισμικών στη διδασκαλία Μαθηματικών Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης» και αξιολογητής στην «Αξιοποίηση Τεχνικών Ασύγχρονης Εκπαίδευσης και εξ αποστάσεως διδασκαλίας μέσα από το περιβάλλον moodle». Συντονιστής- υπεύθυνος νικήτριας ομάδας του γυμνασίου Φαιάκων στον 1ο μαθητικό διαγωνισμό καινοτομίας και δημιουργικότητας του Ιονίου Πανεπιστημίου.

Δημαρχόπουλος Ιωάννης. Πτυχιούχος του τμήματος Ιστορίας- Αρχαιολογίας, της Φιλοσοφικής Σχολής Ιωαννίνων. Κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος στις Επιστήμες της Αγωγής του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου. Επαγγελματική εμπειρία στην ιδιωτική και δημόσια εκπαίδευση. Εισηγητής στο 45^ο και 46^ο συνέδριο της ΠΕΦ, σε συνέδριο της Επιστημονικής Ένωσης Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας, καθώς και σε διάφορα σεμινάρια. Υλοποίηση προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων.

Ζολώτα Κωνσταντινιά. Γεννήθηκε στα Ιωάννινα και σπούδασε στην Ανωτέρα Σχολή Εκπαιδευτικών Τεχνολόγων Μηχανικών (ΑΣΕΤΕΜ-ΣΕΛΕΤΕ) απ' όπου και πήρε το πτυχίο του Εκπαιδευτικού Τεχνολόγου Πολιτικού Μηχανικού το 1996. Εργάστηκε για έξι χρόνια στον ιδιωτικό τομέα ως Επιβλέπουσα Μηχανικός και από το 2003 διδάσκει στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Το 2009 απέκτησε τον μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών «Σπουδές στην Εκπαίδευση» από το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Έχει συμμετάσχει σε πληθώρα εκπαιδευτικών σεμιναρίων και από τον Οκτώβριο του 2019 ασκεί καθήκοντα υποδιευθύντριας στο 7^ο Γυμνάσιο Κέρκυρας.

Ζούμπος Γεώργιος. Απόφοιτος του 2^ο Γυμνασίου Αρρένων της Κέρκυρας και του Μαθηματικού Τμήματος του Πανεπιστημίου της Πάτρας. Εκπόνησε διδακτορική διατριβή στο Τμήμα Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου κατά τα έτη 2000-2004 με τον καθηγητή κ. Νίκο Καραπιδάκη ενώ από το 1983 εργάζεται στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Από το 2011 είναι διευθυντής του 2^{ου} Γενικού Λυκείου της Κέρκυρας. Μελέτες του έχουν δημοσιευτεί σε πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων, έχει γράψει βιβλία με αντικείμενα από την τοπική ιστορία, ενώ εκατοντάδες σημειώματά του με θέματα τοπικής ιστορίας και πολιτισμού έχουν δημοσιευτεί στον τοπικό και τον αθηναϊκό τύπο.

Ζούμπου Παρασκευή. Γεννήθηκε στην Κέρκυρα. Φοίτησε στο φιλολογικό τμήμα της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ. Εργάστηκε στην ιδιωτική εκπαίδευση επί τρία χρόνια και από το 1988 είναι μόνιμη εκπαιδευτικός στη Μέση Εκπαίδευση. Υπηρέτησε στα Γυμνάσια Χαραυγής Κοζάνης, Παξών, Λευκίμμης και Φαιάκων, στο Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο Θεσσαλονίκης και στο Λύκειο Σκριπερού. Σήμερα εργάζεται στο 6^ο Γυμνάσιο Κερκύρας. Στο πλαίσιο του μαθήματος της τοπικής ιστορίας ασχολήθηκε με τα θέματα : «Κερκυραίοι που αγωνίστηκαν για την Ένωση. Τα ονόματά τους στις οδούς της Κέρκυρας» και «Γλυπτά του Δημοτικού Νεκροταφείου Κερκύρας». Είναι συγγραφέας του βιβλίου «Εμπορική Σχολή Κερκύρας, 56 χρόνια επαγγελματικής εκπαίδευσης».

Καβαδιά Αλεξάνδρα. Είναι απόφοιτη του Τμήματος Νομικής της Σχολής Νομικών Επιστημών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Είναι κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος Σπουδών με τίτλο: «Ιστορία και Τεκμηρίωση» του Τμήματος Ιστορίας του Ιο-

νίου Πανεπιστημίου. Εκπονεί διδακτορική διατριβή στο γνωστικό αντικείμενο σπουδών: «Αρχειονομία» του Τμήματος Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας του Ιονίου Πανεπιστημίου. Υπηρετεί ως μέλος του Ειδικού Διδακτικού Προσωπικού με Α΄ βαθμό στο Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας του Ιονίου Πανεπιστημίου, όπου θεραπεύει το γνωστικό αντικείμενο: «Διαχείριση Αρχείων και Εφαρμογές Δικαίου» και διδάσκει μαθήματα κατεύθυνσης Αρχειονομίας.

Κολετζάκης Νεκτάριος. Είναι εκπαιδευτικός δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (1ο ΕΠΑΛ Αθηνών). Αποφοίτησε από στην Ανωτέρα Σχολή Εκπαιδευτικών Τεχνολόγων Μηχανικών ΑΣΕΤΕΜ – ΣΕΛΕΤΕ, λαμβάνοντας το πτυχίο του Εκπαιδευτικού Τεχνολόγου Μηχανικού, κατεύθυνσης Συγκοινωνιακών Έργων. Απέκτησε εξειδίκευση στην Συμβουλευτική και τον Προσανατολισμό, φοιτώντας στο αντίστοιχο πρόγραμμα του ΠΕΣΥΠ της Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε. Κατέχει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στις Επιστήμες της Αγωγής, του Ε.Α.Π. και Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στη Συμβουλευτική & Επαγγελματικός Προσανατολισμός, της Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.. Είναι Μέλος της επιτροπής για την Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευσης στο Ι.Ε.Π. Έχει υπάρξει εισηγητής αρκετών σεμιναρίων και έχει λάβει μέρος στην οργάνωση, την υλοποίηση και το συντονισμό δεκάδων ημερίδων. Συμμετέχει σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα Κινητικότητας ενώ παράλληλα υλοποιεί και άλλα Ευρωπαϊκά Προγράμματα.

Κοντονίκα Φωτεινή. Είναι εκπαιδευτικός δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (56ο Γυμνάσιο Αθηνών). Αποφοίτησε από στην Ανωτέρα Σχολή Εκπαιδευτικών Τεχνολόγων Μηχανικών ΑΣΕΤΕΜ – ΣΕΛΕΤΕ, λαμβάνοντας το πτυχίο του Εκπαιδευτικού Τεχνολόγου Μηχανικού, κατεύθυνσης Δομικών Έργων. Παρακολούθησε το τμήμα εξειδίκευσης "Computer Aided Design", του τομέα Εφαρμοσμένων Καλών Τεχνών του ΑΚΤΟ ART & DESIGN. Απέκτησε εξειδίκευση στην Συμβουλευτική και τον Προσανατολισμό, φοιτώντας στο αντίστοιχο πρόγραμμα του ΠΕΣΥΠ της ΑΣΠΑΙΤΕ και ολοκληρώνει τις σπουδές της στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής με τίτλο «Εφαρμοσμένες Πολιτικές και Τεχνικές Προστασίας Περιβάλλοντος». Έχει εργαστεί ως Μηχανικός στο Δημόσιο (ΥΠΕΧΩΔΕ, ΕΥΔΑΠ, ΟΕΕΚ) όπως επίσης και στον ιδιωτικό τομέα και ως Εκπαιδευτικός σε εργαστήρια ελεύθερων σπουδών (FUTURE BUSINESS SCHOOL, ΑΚΤΟ ART & DESIGN).

Κρητικού Μαρίνα. Εκπαιδευτικός κλ. ΠΕ02. Κάτοχος Μεταπτυχιακού του Τμήματος Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου, ΠΜΣ "Ιστορική Δημογραφία" και Μεταπτυχιακού του ΕΑΠ, ΠΜΣ "Language Education For Refugees and Migrants". Επίσης, έχει Πιστοποιητικό Επιμόρφωσης στην «Εκπαίδευση εκπαιδευτών ενηλίκων» από το Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο.

Ματθαίου Νικόλαος. Είναι Διδάκτωρ της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ., Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας, Τομέας Αρχαιολογίας, Λατρείας και Τέχνης, και κάτοχος μεταπτυχιακού του ιδίου τμήματος. Επίσης, είναι κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος Ιονίου Πανεπιστημίου, Σχολή Μουσικής και Οπτικοακουστικών Τεχνών, Τμήμα Μουσικών Σπουδών με Ειδίκευση στην Μουσικολογία-Βυζαντινή μουσική. Έχει δίπλωμα βυζαντινής μουσικής, δίπλωμα κλασικής κιθάρας και δίπλωμα σύνθεσης. Γνωρίζει αγγλικά και έχει πιστοποίηση στις Τ.Π.Ε. Εργάζεται στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση από το 2005 και από τον Σεπτέμβριο του 2018 είναι συντονιστής εκπαιδευτικού έργου θεολόγων στο ΠΕ.ΚΕ.Σ. Βορείου Αιγαίου. Από το 1999 έχει συμμετάσχει σε διάφορα σεμινάρια και συνέδρια θεολογικά, μουσικολογικά και λαογραφικά ως εισηγητής αλλά και ως επιμορφούμενος. Έχει δημοσιεύσει άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά και blog.

Μπεσίρης Δημήτριος. Εκπαιδευτικός κλ. ΠΕ70. Κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος Ειδίκευσης στην Ιστορική Δημογραφία Ιόνιο Πανεπιστήμιο – Τμήμα Ιστορίας. Πτυχιούχος του Τμήματος Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού του ΑΠΘ. Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου (Σ.Ε.Ε.) 1^{ου} ΠΕ.Κ.Ε.Σ Ιονίων Νήσων από 15 – 09 – 2018 έως σήμερα.

Ορφανός Στέλιος. Γεννήθηκε στην Αθήνα. Είναι Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου κλάδου ΠΕ04.01 στα Δωδεκάνησα. Είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου στον Ηλεκτρονικό Αυτοματισμό και διδακτορικού τίτλου με θέμα: *Δραστηριότητες Μοντελοποίησης για τη διδασκαλία της Φυσικής με αξιοποίηση Τεχνολογικών Περιβαλλόντων Μάθησης*. Είναι πτυχιούχος του τμήματος μεσογειακών σπουδών στην κατεύθυνση των Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών. Τα επιστημονικά του ενδιαφέροντα σχετίζονται με την ένταξη των νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία για τη βαθύτερη κατανόηση των επιστημονικών εννοιών. Οι δημοσιεύσεις του σε επιστημονικά συνέδρια και περιοδικά σχετίζονται με τα ενδιαφέροντα αυτά και την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

Παπαβλασοπούλου Χριστίνα. Κατάγεται από το χωριό Αναπλάδες της Λευκίμμης στη Νότια Κέρκυρα. Είναι πτυχιούχος του τμήματος Ιστορίας –Αρχαιολογίας -με ειδίκευση στην Ιστορία- της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. Για λίγα έτη εργάστηκε ως φιλόλογος σε φροντιστήρια ιδιωτικής Εκπαίδευσης, στη Θεσσαλονίκη πρώτα, και μετά στην Κέρκυρα, και στα 1993 ξεκίνησε την πορεία της στη Δημόσια Εκπαίδευση. Από το 1993 έως το 2002 ήταν αναπληρώτρια, κυρίως σε περιφερειακά σχολεία της Κέρκυρας. Το 2002 διορίστηκε ως μόνιμη εκπαιδευτικός της Β/θμιας Εκπαίδευσης. Από το 2005 υπηρετεί στο 3^ο ΓΕΛ Κέρκυρας. Το 2012 ξεκίνησε μεταπτυχιακές σπουδές στη Ιστορική Δημογραφία του τμήματος Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου, και το 2016 συνέχισε με διδακτορικές σπουδές στον ίδιο επιστημονικό χώρο, τις οποίες και ολοκλήρωσε το 2020.

Παπαδομαρκάκης Ιωάννης. Διευθυντής της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Νομού Δωδεκανήσου. Είναι διπλωματούχος Χημικός Μηχανικός, απόφοιτος της Παιδαγωγικής Τεχνικής Σχολής (Σ.Ε.Λ.Ε.Τ.Ε.), με δεύτερο πτυχίο από το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου, κατέχει Μεταπτυχιακό τίτλο στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Διδακτορικό με τίτλο: *Επιστήμες της Αγωγής και Δημιουργική Επίλυση Προβλήματος: Στάσεις Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης σχετικά με τη διαχείριση κρίσεων. Συγκριτική μελέτη*, και Μεταδιδακτορικό με τίτλο: *Διαχείριση κρίσεων και επίλυση προβλήματος στο πλαίσιο της Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη*, αντίστοιχα είναι τα επιστημονικά του ενδιαφέροντα και το συγγραφικό του έργο.

Παπαθανασίου Νικόλαος. Υποψήφιος διδάκτορας του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, προπτυχιακός φοιτητής στο Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας του Ιονίου Πανεπιστημίου, κάτοχος Μεταπτυχιακών Τίτλων Σπουδών στην Ειδική Αγωγή από το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας και στον Σχεδιασμό Έργων Πολιτικού Μηχανικού από το Πανεπιστήμιο South Bank του Λονδίνου, έχει ολοκληρώσει το Πρόγραμμα Εξειδίκευσης στη Συμβουλευτική και τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό (ΠΕΣΥΠ) της ΑΣΠΑΙΤΕ και είναι πτυχιούχος του Τμήματος Εκπαιδευτικών Τεχνολόγων Μηχανικών της ΑΣΕΤΕΜ/ΣΕΛΕΤΕ. Είναι εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του κλάδου ΠΕ81 Πολιτικών Μηχανικών - Αρχιτεκτόνων και υπηρετεί από το Μάρτιο του 2019 ως Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου του ιδίου κλάδου στο 1^ο ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Ιονίων Νήσων. Έχει διατελέσει διευθυντής σε σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, έχει συμμετάσχει σε συνέδρια και ημερίδες σε διεθνές και εθνικό επίπεδο, και έχει εμπειρία στην εφαρμογή καινοτόμων δράσεων σε σχολικές μονάδες της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Παυλογιάννης Ονούφριος. Διδάκτωρ του τμήματος Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου και έχει διδάξει σε προπτυχιακό και σε μεταπτυχιακό επίπεδο στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο. Σήμερα υπηρετεί ως μέλος ΕΔΙΠ του τμήματος TABM του Ιονίου Πανεπιστημίου, όπου διδάσκει μαθήματα Ιστορίας και Διαχείρισης Πολιτισμού.. Έχει υπηρετήσει σε θέσεις ευθύνης στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση [Υπεύθυνος Σχολικών Δραστηριοτήτων, Διευθυντής Σχολικής Μονάδας, Σχολικός Σύμβουλος Φιλολόγων] και είχε την οργανωτική και επιστημονική ευθύνη συναντήσεων, ημερίδων και συνεδρίων. Πολλές εργασίες του έχουν δημοσιευθεί σε ελληνικά και διεθνή περιοδικά και έχουν παρουσιασθεί σε επιστημονικά συνέδρια, ενώ το συγγραφικό του έργο εστιάζεται σε θέματα ιστορίας και αγωγής των σπορ καθώς και σε ζητήματα ιστορίας και διαχείρισης πολιτισμικών διαδικασιών. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα έχουν στο κέντρο τους την ιστορία και τον πολιτισμό των σπορ, της διατροφής, του σώματος καθώς και τη διαχείριση πολιτισμού και τεκμηρίων πολιτισμικής κληρονομιάς.

Παχή Όλγα. Διδάκτωρ Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου. Επίσης είναι πτυχιούχος Γαλλικής Φιλολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και Ελληνικής Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Έχει συγγράψει μονογραφίες και μελέτες σχετικά με τη Νεοελληνική Ιστορία και την Ιστορία της Κέρκυρας και έχει συμμετάσχει ως εισηγήτρια σε πολλά συνέδρια και ημερίδες. Από τον Μάρτιο του 2003 μέχρι και τον Σεπτέμβριο του 2018 υπηρέτησε ως Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων και Προϊσταμένη Επιστημονικής και Παιδαγωγικής Καθοδήγησης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στην Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης Ιονίων Νήσων. Από τον Οκτώβριο του 2018 είναι Οργανωτική Συντονίστρια του 1^{ου} Περιφερειακού Κέντρου Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού της Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης Ιονίων Νήσων.

Πέπонаς Μανώλης. Ιστορικός με εξειδίκευση στη σύγχρονη ελληνική ιστορία. Αποφοίτησε με βαθμό Άριστα από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, λαμβάνοντας το μεταπτυχιακό του δίπλωμα από το ίδιο ίδρυμα. Είναι συγγραφέας πέντε βιβλίων και αρκετών άρθρων, ενώ έχει συμμετάσχει σε αρκετά διεθνή και πανελλήνια συνέδρια. Έχει εργαστεί σε σημαντικούς φορείς, όπως το Πολεμικό Μουσείο Αθηνών, η Γνώμων Εκδοτική, το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και οι Karwansaray Publishers. Αυτή την περίοδο εκπονεί τη διδακτορική του διατριβή στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, αποτελώντας επίσης τακτικό συνεργάτη του περιοδικού *Στρατιωτική Ιστορία* (εκδόσεις Γκοβόστη).

Σιώτος Ευάγγελος. Κάτοχος πτυχίου Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, καθώς και μεταπτυχιακού τίτλου στα πολυμέσα MSc in Multimedia του University of Bath, UK. Έχει εργαστεί στον ιδιωτικό τομέα ως προγραμματιστής λογισμικού για την Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ από το 2003 διδάσκει σε δημοτικά, γυμνάσια, λύκεια και ΙΕΚ. Έχει συμμετάσχει σε συνέδρια Πληροφορικής, σε συνέδρια Καινοτομίας στην Εκπαίδευση, σε Μαθητικά Συνέδρια και σε Πανελλήνιους Διαγωνισμούς Ρομποτικής. Έχει βραβευτεί για τα μαθητικά του project (Computer Science Teachers Association, New York – 2015, Education Business Awards 2016 και 2017). Είναι μέλος του ΔΣ της Πανελλήνιας Ένωσης Καθηγητών Πληροφορικής (ΠΕΚΑΠ) και Γενικός Γραμματέας στο παράρτημα Ιονίων Νήσων.

Τσακίρη Κλαίρη. Ιστορικός με εξειδίκευση στη σύγχρονη ελληνική ιστορία. Αποφοίτησε από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και το Τμήμα Φιλοσοφίας του ίδιου ακαδημαϊκού ιδρύματος. Έχει συμμετάσχει σε διεθνή συνέδρια και ημερίδες, ενώ επίσης υπήρξε βοηθός επιμελητή σε έκθεση του Εβραϊκού Μουσείου Θεσσαλονίκης. Διαθέτει ερευνητική εμπειρία στον τομέα της οικονομικής ιστορίας, έχοντας εργαστεί σε αντίστοιχα προγράμματα. Σήμερα ολοκληρώνει τις μεταπτυχιακές της σπουδές στο Π.Μ.Σ. Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία – Λαογραφία - Κοινωνική Ανθρωπολογία του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Φευγαλάς Στέφανος. Υποψήφιος διδάκτορας του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Είναι απόφοιτος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών Αθήνας (Ε.Κ.Π.Α) και του Προγράμματος Σπουδών στον Ελληνικό Πολιτισμό (Ε.Α.Π.). Έχει ολοκληρώσει τις μεταπτυχιακές του σπουδές τόσο στην *Ιστορική Έρευνα, τη Διδακτική και τις Νέες Τεχνολογίες* (Τμήμα Ιστορίας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο) όσο και στη *Δημόσια Ιστορία* (Ε.Α.Π.). Έχει ολοκληρώσει τις σπουδές Ανώτερων Θεωρητικών της Ευρωπαϊκής Μουσικής, είναι κάτοχος πτυχίου Βυζαντινής Μουσικής και έχει παρακολουθήσει κύκλους μαθημάτων Οθωμανικής Μουσικής. Ορισμένες από τις μελέτες του έχουν δημοσιευτεί σε τέσσερα βιβλία (εκδόσεις Παπαγρηγορίου-Νάκας) και έχουν παρουσιαστεί σε επιστημονικά περιοδικά και συνέδρια. Εργάζεται ως αναπληρωτής εκπαιδευτικός Μουσικής στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Χάιτα Σοφία. Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου, κλάδου ΠΕ 08 Καλλιτεχνικών Νοτίου Αιγαίου και Κρήτης. Γεννήθηκε στο Γιοχάνεσμπουργκ, Νότια Αφρική. Ολοκλήρωσε τις πτυχιακές σπουδές της στη Σχολή Καλών Τεχνών στο University of Witwatersrand το 1991. Δίδαξε εικαστικά σε δημόσια σχολεία στα Δωδεκάνησα από το 1995 έως το 2018 και διετέλεσε Διευθύντρια του δυσπρόσιτου Γυμνασίου Λειψών από το 2001 έως το 2018. Απέκτησε μεταπτυχιακό δίπλωμα το 2011 στο πρόγραμμα «Σπουδές στην Εκπαίδευση» του ΕΑΠ με θέμα διπλωματικής εργασίας «Η διδασκαλία των «καλλιτεχνικών» ως μέσο ανάπτυξης του οπτικού αλφαριθμητισμού των μαθητών Γυμνασίου: ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα προσέγγισης των εικαστικών τεχνών με τη συμβολή των ΤΠΕ σε δυσπρόσιτο σχολείο». Επίσης φοιτά και είναι επί πτυχίω στο Τμήμα Αγγλικής Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Είναι υποψήφια διδάκτωρ στο Παιδαγωγικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Τα ερευνητικά επιστημονικά της ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στο πεδίο της αειφορίας του νησιωτικού σχολείου, των εικαστικών τεχνών και την αξιοποίησή τους στην εκπαίδευση και την έρευνα για την αειφορία. Έχει συμμετάσχει σε επιστημονικές ανακοινώσεις και έχει δημοσιεύσει σε e – book, συνέδρια, επιστημονικά περιοδικά και ημερίδες. Έχει συμμετάσχει σε ομαδικές εκθέσεις.

Ψυχογιουπούλου Παναγιώτα. Είναι φιλόλογος και βιβλιοθηκονόμος. Απόφοιτος του ΕΚΠΑ του τμήματος Βυζαντινής & Νεοελληνικής Φιλολογίας καθώς και του ΤΕΙ Αθηνών του τμήματος Βιβλιοθηκονομίας & Συστημάτων Πληροφόρησης Αθηνών. Κατέχει μεταπτυχιακούς τίτλους α) στη διοίκηση σχολικών μονάδων από το Πανεπιστήμιο ROMA TRE και β) στις επιστήμες της αγωγής με ειδίκευση στη Δημιουργική γραφή από το Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας. Διετέλεσε από το 2011 έως το 2018 Σχολική Σύμβουλος φιλολόγων Αχαΐας. Σήμερα διδάσκει στο 6^ο Γενικό Λύκειο Καλαμάτας. Είναι επιμορφώτρια εκπαιδευτικών (Β επίπεδο) για την εφαρμογή των ψηφιακών τεχνολογιών στη διδασκαλία. Έχει λάβει μέρος, ως εισηγήτρια σε επιμορφωτικές ημερίδες και συνέδρια καθώς και ως εμπυχώτρια σε βιωματικά εργαστήρια δημιουργικής γραφής. Άρθρα της έχουν δημοσιευτεί σε περιοδικά

και συλλογικούς τόμους. Έχει διδάξει τα μαθήματα: δημιουργική γραφή, λαογραφία και λαϊκός πολιτισμός, τοπική ιστορία, βιβλία- βιβλιοθήκες στα Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων.

